

Zur Geschichte der Freiwilligen Feuerwehr Pasewalk

– Das oberstädtische Spritzenhaus in der Kalandstraße –

Abb. 4

Abb. 5

Abb. 3 deutlich sichtbare Schlauchtürme

Abb. 8 Gerätehaus Grabenstraße ab 1976

Abb. 9 Gerätehaus FFW Pasewalk Pestalozzistraße ab 2001

Abb. 6

Abb. 7

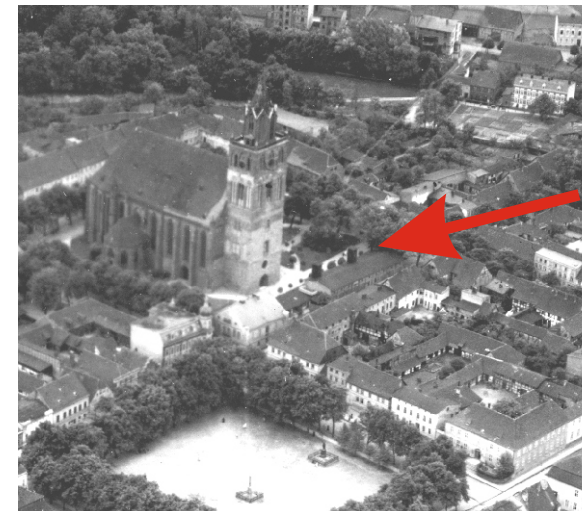

Abb. 1 Standort oberstädtisches Spritzenhaus

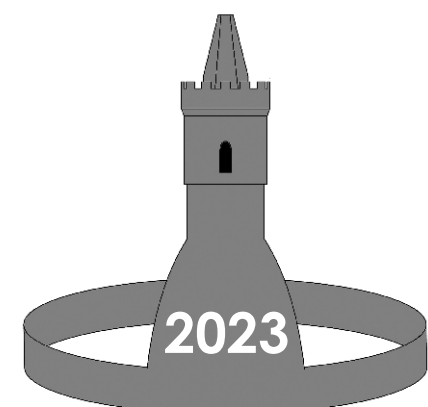

Abb. 2 Paul Elten, erster Hauptmann der Wehr (1897 - 1902)

Ogieñ jest przyjacielem a zarazem wrogiem człowieka. Konieczność opanowania pożaru, ugaszenia go, powstrzymania go i uruchomienia ochrony przeciwpożarowej została sformułowana już w pierwszym „Rozporządzeniu przeciwpożarowym [...] w prowincji Pomorze Przednie i Tylnie” z 1756 r. „Rozporządzenie przeciwpożarowe miasta Pasewalk z dnia 6 maja 1834 roku” regulowało między innymi rozmieszczenie środków gaśniczych przeznaczonych do wspólnego użytku. W tym celu udostępniono pomieszczenia, będące prekursorami strażackich remiz; powszechne były również pomieszczenia, w których przechowywano drabiny. Remiza miejska, w górnej części miasta, znajdowała się przy Kalandstraße (ryc. 1). Bezpośrednio przed kościołem mariackim. Druga remiza, w dolnej części miasta, znajdowała się przy Grabenstraße. W 1878 r. w Pasewalku utworzono ochotniczą straż pożarną. 77 obywateli zgłosiło swoją gotowość do służby w niej (ryc. 2). Wraz z rozwojem gospodarczym miasta od 1863 r. rozkwit przeżywała także straż pożarna. Zmodernizowano urządzenia i wyposażenie, przebudowano (w 1883 r.) i rozbudowano (w 1897 r.) remizę. Budynek na narzędzia i sprzęt przetrwał II wojnę światową niemal bez szwanku. Wraz ze zniszczeniem miasta 25 kwietnia 1945 r. i związaną z tym ucieczką wielu mieszkańców, utracono także sprzęt i pojazdy. Remont budynku trwał do 1947 r., a od 1952 do 1957 r. straż pożarna powiatu Ueckermünde przejęła wyposażenie budynku i zapewniała zarazem ochronę przeciwpożarową w Pasewalku. Budynek remizy wielokrotnie przebudowywano i optymalizowano. W 1971 roku zainstalowano dużą bramę wjazdową dla trzeciego wozu strażackiego. Przy planowanej rozbudowie Kalandstraße budynek zlikwidowano (ryc. 3-7). Nowy budynek na sprzęt przeciwpożarowy został zbudowany przy Grabenstraße na terenie firmy Mietzsch, która to przeniosła się na Feldstraße. Od listopada 1976 r. cały sprzęt przeciwpożarowy był składowany przy Grabenstrasse (ryc. 8). W czerwcu 2000 r. położono kamień węgielny pod nowy, większy budynek, we wschodniej części miasta, przy Pestalozzistrasse (ryc. 9).

Fire is friend and foe to man. To control, harness, extinguish and prevent it is a necessity, already documented in the „Fire Ordinance for West- and East Pomerania” of 1756. The “Fire Ordinance for the Town of Pasewalk of May 6th 1834” regulated – among other things – the storage of communal firefighting equipment, mostly in the form of fire engine- or ladder houses. The fire engine house for Pasewalk’s uptown was situated in Kalandstraße (image 1), directly in front of St. Mary’s church. Another stood in downtown, in Grabenstraße. From 1878 on a volunteer fire brigade began forming in Pasewalk. 77 citizens volunteered (images 2), and in parallel with an economic boom the fire brigade began to grow. Equipment and material were modernized and soon required additional space, which necessitated first a redesign (1883) and later an expansion (1897) of the fire engine house. The building survived World War 2 almost entirely unharmed. Nonetheless, with the destruction of the town on April 25th 1945 and the mass flight of the inhabitants vehicles and equipment were largely lost. Repairs and replenishment of equipment took until 1947, and from 1952 to 1957 the county stand-by fire services took over the building and fire protection services in Pasewalk, until a local fire brigade was properly re-established. The fire engine house was regularly remodelled and adapted to growing demand, not least with an additional gate in 1971, to allow for a third vehicle. With the extension of Kalandstraße the building had to go, though (images 3-7), and the fire engine houses were centralized in Grabenstraße, where a new building was erected. In November 1976 the fire brigade could move into their new fire engine house (image 8). In June 2000 construction began for a new and even bigger fire engine house in Pestalozzistraße in the eastern town (image 9).

Das Feuer ist Freund und Feind des Menschen. Die Notwendigkeit das Feuer zu kontrollieren, es zu löschen, einzudämmen und Brandschutz zu betreiben ist in einer ersten „Feuer-Ordnung [...] in der Provinz Vor- und Hinter-Pommern“ aus dem Jahr 1756 überliefert. In der „Feuer-Ordnung der Stadt Pasewalk vom 6. Mai 1834“ wird u.a. die Unterbringung von gemeinschaftlich nutzbaren Löschgeräten geregelt. Dafür wurden Spritzenhäuser zur Verfügung gestellt, auch Leiterhäuser waren üblich. Das oberstädtische Spritzenhaus stand in der Kalandstraße (Abb.1), direkt vor der St. Marien Kirche. Ein weiteres stand in der Unterstadt in der Grabenstraße. Ab 1878 formierte sich der Aufbau einer Freiwilligen Feuerwehr in Pasewalk. 77 Bürger erklärten sich dazu bereit (Abb.2). Mit der wirtschaftlichen Entwicklung der Stadt ab 1863 erfuhr auch die Feuerwehr einen Aufschwung. Geräte und Ausrüstung wurden modernisiert, das Spritzenhaus dafür umgebaut (1883) und durch Anbau (1897) erweitert. Den 2. Weltkrieg überstand das Gerätehaus fast unbeschadet. Mit der Zerstörung der Stadt am 25. April 1945 und der damit verbundenen Flucht vieler Einwohner und Einwohnerinnen kamen auch die Geräte und Wagen abhanden. Die Reparatur des Gebäudes dauerte bis 1947 und ab 1952 bis 1957 übernahm die Kreislöschbereitschaft des Kreises Ueckermünde das Gerätehaus und den Feuerschutz in Pasewalk. Immer wieder wurde umgebaut und optimiert, 1971 ein großes Tor für ein drittes Löschfahrzeug eingebaut. Mit der geplanten Erweiterung der Kalandstraße musste es komplett weichen (Abb. 3-7). In der Grabenstraße wurde ein neues Gerätehaus auf dem Gelände der Firma Mietzsch gebaut, welche sich daraufhin in der Feldstraße ansiedelte. Im November 1976 konnte dieses neue Gerätehaus in der Grabenstraße bezogen werden (Abb.8). Im Juni 2000 wurde der Grundstein für eine neues und größeres Gerätehaus in der Oststadt in der Pestalozzistraße gelegt (Abb.9).

Quelle: Archiv Museum Pasewalk & Detlef Nase
Weitere Informationen erhalten Sie im Museum der Stadt und im Feuerwehrmuseum
museum@pasewalk.de

PASEWALK
Historisch

